

srpen 2021

Jak jsme slíbili v minulých Dárčovských listech, pokračujeme v představování jarních výkupů, kterých bylo letos skutečně požehnaně.

Bradáčovské mokřady – další Místo pro přírodu na Podblanicku

Podblanicko ukrývá řadu zajímavých mokřadů. Některé již vlastníme či se o ně staráme na základě nejrůznějších smluv s majiteli, další stále ještě objevujeme. Jedním z nich je i mokřad v údolí Novomlýnského potoka necelý kilometr jihozápadně od Bradáčova na pomezí středních a jižních Čech.

Je zajímavé, že donedávna dokonale unikal pozornosti odborníků i ochránců přírody, a to do té míry, že jeho plocha je paradoxně vyjmutá z přírodního parku Polánka, který začíná hned za „posledním bahnem“. Ano, ten zub vykousnutý do severní hranice přírodního parku, to jsou velmi cenné Bradáčovské mokřady!

Bradáčovské mokřady zahrnují jak velmi mokré zrašelinělé louky s výskytem suchopýrů, tak i o něco sušší pcháčové louky a svahová prameniště.

Z mokřadních rostlin zde krom již zmíněných suchopýrů roste vachta trojlístá, prstnatec májový, mochna bahenní, violka bahenní či pastarček potoční. Z motýlů stojí za zmínku především kriticky ohrožený hnědásek rozrazilový. Kromě cíleného zalesňování (právě jeden z vykoupěných pozemků byl nedávno předchozím majitelem osázen smrkem a olší) hrozí lokalitě i samovolné zarůstání, protože o pozemky již dlouhé roky nikdo nepečuje. Proto začal v loňském roce Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka při ČSOP Vlašim jednat s vlastníky pozemků o nějaké formě záchrany tohoto mokřadu. Výsledkem je krom výkupu dvou pozemků o celkové výměře 1,18 ha i několik dohod s majiteli, na základě kterých již část pozemků byla po dlouhé letos době opět pokosena.

Bradáčovské mokřady – porost suchopýru širolistého a drobná mokřadní houba čapulka bahenní

Přirůstky na Zbytkách

Když se na Zbytkách před třemi lety vykupovala „Mackova slať“ s přilehlým lesem, podařilo se na „podúčet“ téhle lokality nashromáždit tolik peněz, že po realizaci výkupu ještě pár desítek tisíc zbylo. Cítili jsme se vázáni slibem, že peníze využijeme právě na této lokalitě, a tak jsme se rozhlíželi po nějakém dalším pozemku vhodném k výkupu. Ta

možnost se naskytla koncem loňského roku, kdy byly na prodej za velice slušnou cenu dva pozemky o celkové výměře 0,3 ha na tzv. Velké louce, botanicky pravděpodobně nejcenější části celé rezervace (kdo byl na setkání dárců na Zbytkách v květnu 2018, tak ví – jde o tu louku, kde jsme počítali vstavače vojenské).

Neuplynul ani půlrok a přišla nám velice zajímavá nabídka: paní píše, že rodiče jejího manžela vlastní na Zbytkách nějaké pozemky a chtěli by je prodat, jestli nemáme zájem. Za cenu, která se v dnešní době „neodmítá“. Tentokrát šlo ale o 2,5 hektaru, tedy více, než byl součet všech do té doby na Zbytkách vlastněných pozemků. Takže i tak celkem slušná hromádka peněz. Takzvaná Hrnčířova louka s přilehlými lesními lemy a částí koryta Dědiny je ale rozhodně zajímavá plocha. A když jsme se navíc od jednoho znalce místních poměrů dozvěděli, že pozemky v rezervaci skupuje jakési agrodružstvo, nebylo proč váhat. Velkojaroměřský pozemkový

spolek opět oslovil prostřednictvím sociálních sítí i dalších kanálů své početné příznivce, čímž se podařilo sehnat téměř polovinu potřebné částky, zbytek byl doplacen ze „společné kasy“ (darů bez přesného určení, na jakou lokalitu mají být použity).

Jaký je tedy současný stav vlastnictví Českého svazu ochránců přírody na Zbytkách? Téměř 5 hektarů rozdělených do čtyř ploch. A část lesa, která byla kupována s cílem vytvořit pro vzácné druhy hmyzu „střední les“ už po třech letech dřiny skutečně začíná vypadat jako (budoucí) střední les.

Pár záběrů z Velké louky – vstavač vojenský, křížák skvostný, škarda ukousnutá a přástevník chrastavcový

Traviska – obnovená krása bělokarpatských luk

Národní přírodní rezervaci Čertoryje v Bílých Karpatech pravděpodobně netřeba představovat. Jde o jednu z botanického hlediska vůbec nejcennější lokalitu u nás. Podobně cenné biotopy však pokračují i za hranicemi rezervace. Mimo jiné díky mnohaletému snažení pozemkového spolku, který si při svém vzniku dal Čertoryje do názvu, byt nepůsobí zdaleka jen tady.

Jedním z takových míst jsou Traviska, navazující na rezervaci na severozápadní straně, nad údolím Radějovky. Jedná se o původní bělokarpatskou louku s rozptýlenými dřevinami (zejména duby) a s mokřady svahového prameniště. Vyskytuje se zde teplomilná vegetace, mapovaná jako širokolisté suché trávníky, s několika druhy orchidejí (vstavač mužský, vstavač vojenský, vemeník dvoulistý aj.) a dalšími ohroženými druhy rostlin a živočichů. Ve druhé polovině 20. století byla obhospodařovaná plocha neustále zmenšována, až po roce 1989 zůstala několik let ladem úplně. Neudržovaná louka tak postupně zarůstala náletem hlohu. Pozemkový spolek se o ní začal starat před cca 15 lety. Obnovil původní charakter lokality, kterou dnes pravidelně kosí.

Letos jsme zde v rámci Místa pro přírodu vykoupili první pozemek. S rozlohou 0,2 ha je to pravda jen takové „zachycení drápkem“ na více jak sedmihektarové lokalitě, ale pro zajištění budoucnosti místa, kde již naši lidé vykonali ohromný kus práce, ho považujeme za velmi důležitý.

Vstavač mužský na Bělokarpatských loukách